

**KOULUTUS-
JA KEHITTÄMIS-
PALVELUT**

HELSINGIN YLIOPISTO

I Kasvatus- ja opetusalan johtamisen teoreettinen perusta 5 op

The theoretical foundations of leadership in education

Opintojaksosta vastaava opettaja

Johtava rehtori Tapio Lahtero

Opiskelijan osaamistavoitteet

Opintojakson suoritettuaan opiskelija:

- tuntee keskeiset kasvatus- ja opetusalan johtajuustutkimuksen teoreettiset lähtökohdat ja keskeiset johtamisteoriat
- kykenee tarkastelemaan kasvatus- ja opetusalan organisaatioita ja niiden johtamista keskeisten johtamisteorioiden näkökulmista
- osaa soveltaa teoreettista ajattelua käytännön kasvatus- ja opetusalan organisaatioiden johtamisessa.

Opintojakson suoritustapa

Opintojakso toteutetaan luento-opetuksena. Osaamistavoitteiden saavuttaminen edellyttää luento-opetuksessa käsiteltyjen sisältöjen hallintaa. Opintojakso suoritetaan osallistumalla opetukseen sekä tekemällä osoitetut ennakkotehtävät, joissa perehdytään kasvatus- ja opetusalan teorioihin, pitämällä alustuksia ennakkotehtävien pohjalta ja kirjoittamalla tieteellinen essee.

Opintojakson sisältö

Opiskelija perehtyy kasvatus- ja opetustoimen johtamiseen ja organisaatioiden kulttuuriseen, rakenteelliseen ja henkilöstönäkökulmaan. Hän ymmärtää näiden yhteyden ja merkityksen laajaan pedagogiseen johtamiseen. Opiskelija tuntee johtamisen paradigmat ja tunnistaa erilaisten johtamissuuntausten yhteydet näihin paradigmoihin.

Pakollinen kirjallisuus:

- Bolman L. G., & Deal T. E. (2017). *Reframing Organizations: Artistry, Choice and Leadership. Sixth edition.* Hoboken, New Jersey: Jossey-Bass, A John Wiley and Sons, Inc. imprint.
- Seeck, H. (2013). *Johtamisopit Suomessa. Taylorismista innovaatioteorioihin.* Kolmas uudistettu painos. Gaudeamus. Tallinna: Raamatutrukikoda.
- Lahtero, T. & Salonen, M. (2022) Pätevästä erinomaiseksi - rehtori koulun toimintakulttuurin kehittäjänä. Pro Publishing Finland Oy. Helsinki. s. 16–66 ja 76–85.
- Fonsén, E. & Lahtero, T. (2023). The concept of pedagogical leadership in Finnish education enhancing global understanding of leading high-quality education. In R., Ahtiainen, E., Hanhimäki, J., Leinonen, M., Risku & A-S., Smeds-Nylund (Eds.) *Leadership in educational contexts in Finland: Theoretical and empirical perspectives.* Springer.
- Muu opettajan osoittama ajankohtainen kirjallisuus

Arviointimenetelmät ja -kriteerit sekä arvosteluasteikko

Essee arvioidaan asteikolla 0–5.

Opetuskieli

Opetuskieli on suomi.

Lisätiedot

2 + 1 lähipäivää (startti 2 päivää ja loppukoonti 1 päivä), laaja tehtävä, yhteensä 3 päivää + tehtävät

Ajankohta: syksy 2023

II Tutkimuksellisia lähestymistapoja kasvatusta ja opetusalan johtajuuteen 5 op

Research-based approaches to leadership in education

Opintojaksosta vastaava opettaja

Yliopistonlehtori Raisa Ahtiainen

Opettajina kurssilla Mari Simola ja Lauri Heikonen

Opiskelijan osaamistavoitteet

Opintojakson suoritettuaan opiskelija:

- tuntee erilaisia tutkimuksellisia lähestymistapoja kasvatusta ja opetusalan johtajuuden tutkimukseen
- ymmärtää erilaisten tutkimusasetelmien, kysymyksen asettelujen ja aineistojen vaikutuksen kasvatusta ja opetusalan johtajuuden tutkimustiedon tuottamisessa

- osaa soveltaa oppimaansa tutkimussuunnitelman laatimisessa.

Opintojakson suoritus tapa

Opintojakso toteutetaan luento-opetuksena. Osaamistavoitteiden saavuttaminen edellyttää luento-opetuksessa käsiteltyjen sisältöjen hallintaa. Opintojakso suoritetaan osallistumalla opetukseen sekä tekemällä tutkimuksen tekemisen valintoja refleктоiva teoriaan pohjautuva oppimispäiväkirja.

Opintojakson sisältö

Opiskelijat tutustuvat kasvatukseen ja opetusalan johtajuuden keskeisiin tutkimuksellisiin lähestymistapoihin. Kurssin aikana opiskelija harjaantuu teoreettisten lähestymistapojen sekä tutkimusprosessin vaiheiden (ilmiön rajaaminen ja käsitteellistäminen, tutkimuskysymysten asettaminen, aineiston kerääminen ja analysointi, mahdollisten tulosten ja johtopäätösten vetäminen) valintojen reflektointiin.

Suosittelava tai pakollinen kirjallisuus

Opintojakson opettajan ilmoittama tutkimus- ja metodikirjallisuus

Arviointimenetelmät ja -kriteerit sekä arvosteluasteikko

Oppimispäiväkirja arvioidaan asteikolla 0–5.

Opetuskieli

Opetuskieli on suomi.

Lisätiedot

3 lähikoulutuspäivää ja ryhmätyötä itsenäisesti

Ajankohta: syksy 2023–keväät 2024

III International approaches to leadership in educational contexts 5 ECTS

Kansainvälisiä näkökulmia kasvatukseen ja opetusalan johtajuuteen

Teacher responsible for the course

University Lecturer Raisa Ahtiainen

Learning outcomes for the course

After completing the course, the students will:

- Gain deeper understanding about the meaning of national context in terms of leadership in education
- Are able to interpret education policy reports (g. EU, OECD, Unesco, World bank), and apply them to and reflect them with their national contexts
- Gain knowledge concerning comparative education settings, and can apply their knowledge to contexts of leadership in education

Course completion methods

The course includes lectures, written assignments, group work and online assignments. Achieving the learning outcomes requires a good command of the content of the lectures. To complete the course, students need to participate in lectures and write a written report based on educational organizations in Tallinn and Helsinki and also an essay based on course content and literature provided by the lecturer.

Course contents

In this course students will approach and learn about leadership in education by reading and discussing the EU and global-level trends of leading in educational contexts. Students will gain knowledge covering questions concerning national and international educational contexts: students learn to discuss and produce information about the role of national education policies, and structures of educational systems. Students are able to look at educational conceptualizations by using the lens of comparative education.

Compulsory literature

- Steiner-Khamsi, G. & Waldow, F. (2019). PISA for scandalisation, PISA for projection: the use of international large-scale assessments in education policy-making - an introduction. *Globalization, Societies and Education*, 16 (5), 557–565.
- Steiner-Khamsi, G. (2014). Cross-national policy borrowing: Understanding reception and translation. *Asia Pacific Journal of Education*, 34(2), 153–167.
- Braun, A., Ball, S. J., Maguire, M. & Hoskins, K. (2011). Taking context seriously: towards explaining policy enactments in the secondary school. *Discourse: Studies in the Cultural Politics of Education*, 32:4, 585–596.
- Eisenschmidt, E., Ahtiainen, R., Kondratjev, B. S., & Sillavee, R. (2021). A Study of Finnish and Estonian Principals' Perceptions of Strategies that foster Teacher Involvement in School Development. *International Journal of Leadership in Education*.
<https://doi.org/10.1080/13603124.2021.2000033>
- Other literature appointed by the lecturers

Activities and teaching methods that promote learning

Visits in educational organizations in Tallinn and Helsinki

Assessment practices, criteria, and assessment scale

Essay will be assessed on scale 0–5 and educational organization reports will be assessed on scale 0–5.

Teaching language

The teaching language is English.

Additional information

- Includes a voluntary visit to Tallinn (travel costs are not included in the course fee)
- Substitute assignment for students that are not attending the visit to Tallinn
- Includes a group assignment with students in the University of Tallinn
- 1 seminar day in Helsinki, 1 seminar day in Tallinn + 1 seminar day in Helsinki or 2 half-day seminars online
- Period: Autumn 2024

IV Kasvatus- ja opetusalan organisaatiot vuorovaikutuksessa toimintaympäristönsä kanssa 5 op

Interaction between educational organizations and their operational environments

Opintojaksosta vastaava opettaja

Johtava rehtori Tapio Lahtero

Opiskelijan osaamistavoitteet

Opintojakson suoritettuaan opiskelija:

- tuntee systeemiteoreettisen lähestymistavan organisaatioihin ja johtamiseen
- kykenee tarkastelemaan kasvatus- ja opetusalan organisaatioita ja niiden johtamista keskeisten systeemiteoreettisten koulukuntien näkökulmista
- osaa soveltaa systeemiteoreettista ajattelua käytännön kasvatus- ja opetusalan organisaatioiden johtamiseen.

Opintojakson suoritustapa

Opintojakso toteutetaan luento-opetuksena. Osaamistavoitteiden saavuttaminen edellyttää luento-opetuksessa käsiteltyjen sisältöjen hallintaa. Opintojakso suoritetaan osallistumalla opetukseen sekä tekemällä osoitetut ennakkotehtävät, joissa perehdytään kasvatus- ja opetusalan organisaatioiden systeemiteoreettiseen tarkasteluun ja kirjoittamalla tieteellinen essee.

Opintojakson sisältö

Opiskelija perehtyy kasvatus- ja opetustoimen johtamisen ja organisaatioiden systeemiseen näkökulmaan. Hän kykenee tarkastelemaan kasvatus- ja opetustoimen organisaatioita suljettuina systeeminä ja avoimina systeiminä osana toimialaa, kunnan organisaatiota ja muuta

toimintaympäristöä. Opiskelija ymmärtää ympäristön vaikutuksen kasvatukseen ja opetustoimen organisaation toimintaan sekä organisaation toiminnan vaikutuksen ympäristöön.

Pakollinen kirjallisuus

- Hatch, M.J. (2018). *Organization Theory – Modern, Symbolic and Postmodern Perspectives*. Oxford University Press. Great Britain. (Luku The Environment of Organization).
- Thien, L.M., & Razak, N.A. (2012). A Proposed Framework of School Organization from Open System and Multilevel Organization Theories. *World Applied Sciences Journal*, 20 (6), 889-899. Saatavilla: <https://pdfs.semanticscholar.org/17ae/ca2b733b4839f7362b2efc668814d3d4cb93.pdf>
- Muu opettajan osoittama kirjallisuus

Arviointimenetelmät ja -kriteerit sekä arvosteluasteikko

Essee arvioidaan asteikolla 0–5.

Opetuskieli

Opetuskieli on suomi.

Lisätiedot

2 + 1 lähipäivää (startti 2 päivää ja loppukoonti 1 päivä), laaja tehtävä, yhteensä 3 päivää + tehtävät

Ajankohta: kevät 2025

V Innovatiivinen kehittäminen kasvatukseen ja opetusalan johtamisessa 5 op

Innovative development in educational leadership

Opintojaksosta vastaava opettaja

Rehtori Ilkka Laasonen

Opiskelijan osaamistavoitteet

Opintojakson suoritettuaan opiskelija:

- ymmärtää ja tunnistaa organisaation kehittämistarpeita kasvatukseen ja opetusalanalla
- hallitsee kehittämistoiminnan teoreettisia perusteita
- ymmärtää kehittämistoiminnan merkityksen osana organisaatioiden laadunhallintaa
- hallitsee erilaisia arviointimenetelmiä kehittämistarpeiden tunnistamiseksi
- pystyy soveltamaan kehittämistoiminnan teoriaa käytäntöön.

Opintojakson suoritusstapa

Opintojakso toteutetaan luento-opetuksena. Osaamistavoitteiden saavuttaminen edellyttää luento-opetuksessa käsiteltyjen sisältöjen hallintaa. Opintojakso suoritetaan osallistumalla opetukseen ja ryhmätyöskentelyyn sekä laatimalla pareittain kasvatus- tai opetusalan organisaatioon suunnattu kehittämisprojekti. Kehittämisprojektissa opiskelijat tutustuvat pareittain valitsemaansa kasvatus- ja opetusalan organisaatioon, haastattelevat organisaation johtajaa ja miettivät yhdessä tarvelähtöisen kehittämisprojektin organisaatioon.

Opintojakson sisältö

- Kasvatus- ja opetusalan työyhteisöjen toiminnan ja pedagogiikan tutkimusperustaisen kehittämisen teoreettisia jäsennyksiä
- Kehittämistyön erilaisia mallinnuksia ja niiden käytännön toteutuksia
- Kehittämistyön vaikuttavuuden arvioinnin menetelmiä

Pakollinen kirjallisuus:

- Ahtiainen, R. & Heikonen, L. (2023). Leadership group as means for sharing leadership practices and participating teachers in decision-making. In R., Ahtiainen, E., Hanhimäki, J., Leinonen, M., Risku & A-S., Smeds-Nylund (Eds.) Leadership in educational contexts in Finland: Theoretical and empirical perspectives. Springer.
- Lahtero, T. & Salonen, M. (2022) Pätevästä erinomaiseksi – rehtori koulun toimintakulttuurin kehittäjänä. Pro Publishing Finland Oy. Helsinki. s. 86–133.

Arviointimenetelmät ja -kriteerit sekä arvosteluasteikko

Kehittämisprojektin suunnittelu ja siitä laadittu raportti arvioidaan asteikolla 0–5.

Opetuskieli

Opetuskieli on suomi.

Lisätiedot

2 + 1 lähipäivää (startti 2 päivää ja loppukoonti 1 päivä), laaja tehtävä, yhteensä 3 pvää + tehtävät

Ajankohta: kevät 2024

Seminaari ja seminaarityö 10 op

Seminar and seminar work

Opintojaksosta vastaava opettaja

Professori Arto Kallioniemi

Opiskelijan osaamistavoitteet

Opintojakson suoritettuaan opiskelija

- hallitsee kasvatus- ja opetusalan johtamisen teoreettiset ja metodologiset lähestymistavat
- osaa laatia seminaarityötään varten tutkimussuunnitelman
- on perehtynyt valitsemaansa teoreettiseen jäsennykseen kasvatus- ja opetusalan johtamisesta.

Opintojakson suoritustapa

Opintojakso suoritetaan itsenäisenä työskentelynä, jossa opiskelija perehtyy valitsemaansa kasvatus- ja opetusalan johtajuutta käsittelevään näkökulmaan ja tuottaa siitä seminaarityön. Lisäksi osallistutaan seminaariin.

Opintojakson sisältö

Opiskelija suunnittelee ja kirjoittaa seminaarityön sekä osallistuu aktiivisesti seminaarityöskentelyyn.

Suosittelava kirjallisuus:

- Denzin K., & Lincoln Y.S. (2011). *The SAGE Handbook of Qualitative Research*. (Sage Handbooks) 4th Edition ja uudemmat painokset, Sage Publications.
- Hirsjärvi, Remes, P., & Sajavaara, P. (2014). *Tutki ja kirjoita*. Helsinki: Tammi.
- Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohje (2012). Helsinki: TENK. http://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf
- Metsämuuronen, J. (2011). *Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä*. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino oy (e-kirja).
- Nummenmaa, L., Holopainen, M., & Pulkkinen, P. (2017). *Tilastollisten menetelmien perusteet*, 3. painos. Helsinki: Sanoma Pro.
- Tuomi, J., & Sarajärvi, A. (2013). *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Helsinki: Tammi.

Arviointimenetelmät ja -kriteerit sekä arvosteluasteikko

Seminaarityö arvioidaan asteikolla 0–5.

Opetuskieli

Opetuskieli on suomi.

Lisätiedot

1 pvä: seminaarin aloitus, 3 x 4 h pienryhmätapaaminen klo 16–20, 1 pvä loppuseminaari

Ajankohta: syksy 2024–keväät 2025